

Στην αυλή της Γης

Η σελίδα αυτή ετοιμάζεται από το Κέντρο Μελετών και Έρευνας ΑΚΤΗ. Για το φύλλο αυτό συνεργάστηκαν η Ξένια Ι. Λοϊζίδου, πολιτικός μηχανικός/ακτομηχανικός, ο Μιχάλης Ι. Λοϊζίδης, χημικός μηχανικός - μηχανικός περιβάλλοντος και η Κυριακή Δημητρίου, υπεύθυνη προγραμμάτων της ΑΚΤΗΣ, συντονίστρια του προγράμματος εργασιακής εμπειρίας ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ, που υλοποιείται με τη συνεργασία της ΑΚΤΗΣ και της EuroLife. www.akti.org.cy
Για τις απόψεις/σχόλια/εισηγήσεις σας στο akti@akti.org.cy

Γαλάζια Ανάπτυξη: Μέγα το της θαλάσσης κράτος

Την αγαπώ πολύ τη ρήση αυτή του Θουκυδίδη. Μεγάλη η δύναμη της θάλασσας. Κι εμείς είμαστε νησί, περικυκλωμένοι από τη θάλασσα! Άρα είμαστε δυνατοί! Είμαστε; Κάποτε ήμασταν θαλασσοκράτορες, τότε που τα караβάκια ήταν μικρά, σαν αυτό της Κερύνειας, τα κυπριακά σκαριά αλώνιζαν στη Μεσόγειο φέρνοντας πλούτο στο νησί. Ήμασταν ναυπηγοί: μεγάλη ναυπηγική δύναμη η Κύπρος από την αρχαιότητα: είχε ξυλεία, είχε και τεχνίτες και εμπορικό δαιμόνιο. Είναι όμως η Κύπρος σήμερα ένα νησί που "κοιτάει" τη θάλασσά του; Όχι, σαφώς όχι. Δεν έχουμε σαφή στρατηγική προς αυτό που θα έπρεπε να είναι σημαία μας: τη Γαλάζια Ανάπτυξη, που πλέον αποτελεί σημαντικό πυλώνα ανάπτυξης σε όλη η Ευρώπη. Ακόμα διατελούμε ως πολιτεία σε πολλαπλή σύγχυση: για παράδειγμα, η γαλάζια ανάπτυξη συνήθως ταυτίζεται μόνο με τη ναυτιλία. Όλοι οι άλλοι τομείς δεν έχουν το μερίδιο που θα έπρεπε στην οικονομική ανάπτυξη. Χρειάζεται μια πολύ-παραγοντική προσέγγιση και μια σαφής και ξεκάθαρη πολιτική και κυρίως πρακτική για να γίνουν τα "γαλάζια" επαγγέλματα και οι γαλάζιες επιλογές κινητήριος δύναμη της κυπριακής οικονομίας.

Της Ξένιας Ι. Λοϊζίδου

Η Ευρώπη εδώ και έναν χρόνο σείεται σε αναμονή των 70 δισεκατομμυρίων που θα δοθούν για την έρευνα και την καινοτομία τα επόμενα 6 χρόνια, στο πλαίσιο του Ορίζοντα 2020, του νέου πλαισίου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την έρευνα. Κάναμε κάτι ως Κύπρος και ως φορείς για να προωθήσουμε τις κυπριακές συμμετοχές, εν γένει, και ει-

δικότερα τη γαλάζια καινοτομία; Τα διαρθρωτικά ταμεία έρχονται και φεύγουν, αλλά δεν βλέπουμε την ενίσχυση του χώρου της παράκτιας ζώνης, της θαλάσσιας έρευνας, των γαλάζιων εργασιών και υποδομών. Έμαθα μάλιστα προχθές ότι δεν αποτελεί καν έναν από τους τρεις βασικούς άξονες της νέας αναπτυξιακής μας πολιτικής! Ελπίζω να είναι λάθος η πληροφορία.

Πριν από ενάμιση χρόνο, μέσα στη χλιδή της ευρωπαϊκής μας Προεδρίας, πανηγυρίζαμε τη Διακήρυξη της Λεμεσού. Από τότε ουδέν νεώτερον για την πολυδιαφημιζόμενη Ολοκληρωμένη Θα-

λάσσια Πολιτική, στην οποία η Κύπρος θα είχε τον "πρωταγωνιστικό" ρόλο για την προώθησή της. Ούτε για τον θαλάσσιο Χωροταξικό Σχεδιασμό ακούσαμε και ως έχει την ιδιαίτερη του πολιτική σημασία με την ΑΟΖ μας και τα φυσικά μας κοιτάσματα, οπότε θα ανέμενε κανείς να έχει δοθεί προτεραιότητα και η δέουσα εστίαση. Άλλωστε, αποτελούν και ευρωπαϊκές μας υποχρεώσεις: θα αρχίσουμε να πληρώνουμε σε μερικούς μήνες και πρόστιμα για μη έγκαιρη συμμόρφωση! Ξέρω ότι έχει συσταθεί κυβερνητική επιτροπή για το θέμα. Εδώ και 1,5 χρόνο δεν έχουμε κα-

νένα νεότερο όμως. Είναι πολύ σημαντική η ευρωπαϊκή Ολοκληρωμένη Θαλάσσια Πολιτική, πρόκειται για μια "ολοκληρωμένη, οριζόντια και διατομεακή θαλάσσια πολιτική της Ευρώπης, η οποία συμπεριλαμβάνει όλες τις παραμέτρους των σχέσεών μας με τις θάλασσες και τους ωκεανούς". Υπάρχει και ένα άλλο θέμα: αυτό της πολυδιάσπασης των φορέων που έχουν αρμοδιότητα στις ακτές και στις θάλασσές μας. Είναι άμεση ανάγκη η σύσταση ενός φορέα, μια σύμπραξη ιδιωτικού και δημόσιου τομέα, πέρα από κυβερνητικές αγκυλώσεις, που να είναι ευέ-

λικτος, να μπορεί να παίρνει αποφάσεις και να συμμετέχει στο ευρωπαϊκό "γαλάζιο" γίγνεσθαι. Οι υφιστάμενες δομές του δημόσιου τομέα δεν μπορούν να ανταποκριθούν.

Πρέπει να είναι ξεκάθαροι οι άξονες της γαλάζιας ανάπτυξης, τα οφέλη, το συγκεκριμένο πρόγραμμα, η συνεργασία με όλους τους σχετικούς ευρωπαϊκούς και κυπριακούς συναρμόδιους φορείς. Βλέπουμε ως πούμε στην Κύπρο το τμήμα Αλιείας να επιλέγει την καταστροφή των αλιευτικών μας λέμβων, των ξύλινων, μοναδικής σημασίας ψαρόβαρκών μας, αντί να επιλέξει τις άλλες πρακτικές που προτείνει ο ευρωπαϊκός Κανονισμός και που θα είχαν σημαντική επίπτωση στην καλύτερη ενσωμάτωση των πρώην αλιέων στην αγορά εργασίας, αλλά και προώθηση άλλων δραστηριοτήτων, όπως π.χ. ο καταδυτικός τουρισμός. Δεν υπήρξε όμως καμία συνεργασία με τον ΚΟΤ, που επίσης μιλά για καταδυτικό τουρισμό, αλλά είναι ακόμα στη σφαίρα του φανταστικού. Ή το άλλο: προωθούμε ναυτικό τουρισμό, μαρίνες δηλαδή, χωρίς παράλληλη ανάπτυξη/υποστήριξη δραστηριοτήτων όπως π.χ. η ναυπηγοεπισκευή. Τι να πρωτοπεί κανείς;

Είμαστε λοιπόν ένα νησί που δεν έχει τη θάλασσα ως σημαντική αναπτυξιακή του παράμετρο! Οξύμωρο! Και όμως, μπορούμε να προχωρήσουμε. Είναι ένας χώρος με μεγάλη δυναμική, υπάρχουν κενά στις θέσεις εργασίας, χώρος για έρευνα, για καινοτομία, για ανάπτυξη. Δεν έχουμε χρόνο για άλλες καθυστερήσεις. Άμεσα πρέπει να προωθήσουμε το ανταγωνιστικό μας πλεονέκτημα, τη δύναμή μας, τη θάλασσα. Είμαστε ένα νησί, μια νησιωτική ευρωπαϊκή χώρα που θέλει και μπορεί να πάρει τον δρόμο μιας υγιούς γαλάζιας ανάπτυξης. Ποιος είναι το εμπόδιο;

ΖΩ!

... σε έναν τόπο που αγαπά τους κυματοθραύστες;

Διάβαζα πριν λίγες μέρες στην εφημερίδα για τους νέους κυματοθραύστες με τους οποίους θα φιλοτεχνήσουν οι αρχές τη δυτική ακτή της Πάφου. Πολλοί οι κυματοθραύστες, τα σκληρά έργα. Εντυπωσιάστηκα. Δεν θα σχολιάσω το συντηρητικό και παρωχημένο της όλης προσέγγισης. Δεν θα αναρωτηθώ: μα γιατί αυτές οι τοπικές αρχές θέλουν τέτοια έργα και δεν ζητάνε πιο σύγχρονες λύσεις; Θα σταθώ στο απόλυτα λανθασμένο επιχείρημα ότι με την κατασκευή κυματοθραυστών διασφαλίζεται η ασφάλεια των λουομένων. Όταν μια ακτή έχει τα κύματα, τις κλίσεις και τη μορφολογία του πυθμένα, όπως η δυτική ακτή της Πάφου, οι κυματοθραύστες κάνουν ακόμα πιο

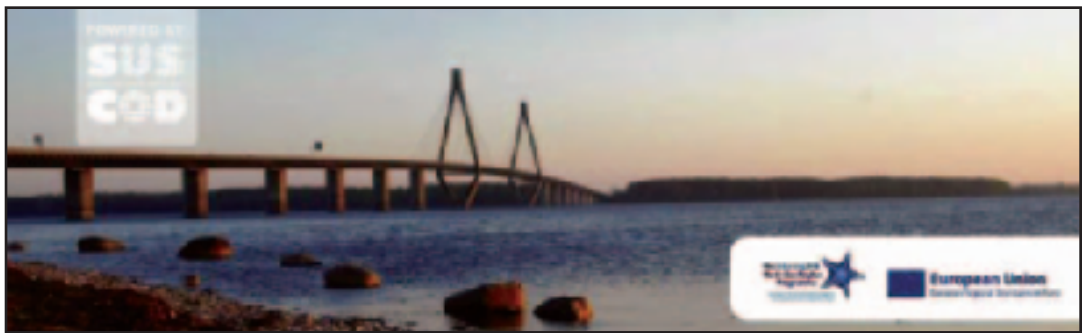
έντονα τα πυθμενικά ρεύματα, με αποτέλεσμα οι ακτές να γίνονται ακόμα πιο επικίνδυνες για τους λουόμενους. Παραπλανούν, μάλιστα, δίνοντας μια ψευδή επίφαση ασφάλειας. Προσοχή. Το θέ-

μα της ασφάλειας των λουομένων είναι πολύ σοβαρό. Όπως και η σχέση κόστους - οφέλους αυτών των έργων, αφού και πάλι ο φορολογούμενος τα πληρώνει.

ΕΛ

ΜΙΚΡΕΣ ΠΕΡΙΠΛΑΝΗΣΕΙΣ

... στα συνέδρια της παράκτιας ζώνης

Αυτό τον καιρό γίνονται δύο μεγάλα διεθνή συνέδρια για τη θάλασσα. Το ένα, το Medcoast 2013, γίνεται στη Μαρμαρίδα στην Τουρκία στις 30 Οκτωβρίου - 3 Νοεμβρίου. Πάνω από 300 επιστήμονες από όλο τον κόσμο θα συμμετέχουν στις 3 μέρες του συνεδρίου. Στις 6 Νοεμβρίου στο Άμστερνταμ, στο πλαίσιο της Διεθνούς Εβδομάδας Νερού (International Water Week),πραγ-

ματοποιείται ειδική συνεδρίαση για την Διαχείριση των Παρακτίων Ζωνών. Υπάρχει ένας διεθνής προβληματισμός για το κατά πόσο οι πολιτικές που έχουν εξαγγελθεί και έχουν εφαρμοστεί μέχρι τώρα για τη διαχείριση των παρακτίων ζωνών του κόσμου έχουν αποδειχτεί αποτελεσματικές. Οι παράκτιες ζώνες είναι ένα από τα πολύ ευάλωτα φυσικά συστήματα, πολύ δυναμικό και με

μεγάλη οικονομική σημασία. Καταρρέουν όμως από την υπερεκμετάλλευση, τη σκληρή δόμηση, την ασύδοτη τουριστική ανάπτυξη. Η τάση πλέον είναι να πάμε προς αειφόρες πρακτικές υλοποίησης με τη συμμετοχή όλων των κοινωνικών εταίρων και τη συμμετοχή του επιστημονικού κόσμου στη διαδικασία λήψης αποφάσεων. www.isotech.com.cy.

ΕΛ